

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē ayōdhyākāṇḍē

॥ *ēkōnaśatatamaḥ sargaḥ* ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ *ēkōnaśatatamaḥ sargaḥ* ॥

*bharatēna śatrughnādibhiḥ saha śrīrāmāśramē gatvā
tatparṇaśālāyā nirīkṣaṇaṃ rudatā tēna
bhrātuścaraṇayōrnipatanam, śrīrāmēṇa taiḥ sārdhaṃ
samāliṅganam*

*niviṣṭāyāṃ tu sēnāyā -
mutsukō bharatastataḥ |
jagāma bhrātaraṃ draṣṭuṃ
śatrughnamanudarśayan ॥ 2.99.1 ॥*

*ṛṣiṃ vasiṣṭhaṃ sandiśya
mātṛmē śīghramānaya |
iti tvaritamagrē sa
jagāma guruvatsalaḥ ॥ 2.99.2 ॥*

*sumantrastvapi śatrughna -
madūrādanvapadyata |
rāmadarśanajastarṣō
bharatasyēva tasya ca ॥ 2.99.3 ॥*

gacchannēvātha bharata -
 stāpasālayasaṁsthitām |
 bhrātuḥ parṇakuṭīm śrīmā -
 nuṭajam ca dadarśa ha || 2.99.4 ||

śālāyāstvagratastasyā
 dadarśa bharatastadā |
 kāṣṭhāni cāvabhagnāni
 puṣpānyapacitāni ca || 2.99.5 ||

sa lakṣmaṇasya rāmasya
 dadarśāśramamīyuṣaḥ |
 kṛtaṁ vṛkṣēṣvabhijñānaṁ
 kuśacīraiḥ kvacit kvacit || 2.99.6 ||

dadarśa ca vanē tasmin
 mahataḥ sañcayān kṛtān |
 mṛgāṇaṁ mahiṣāṇaṁ ca
 karīṣaiḥ śītakāraṇāt || 2.99.7 ||

gacchannēva mahābāhu -
 rdyutimān bharatastadā |
 śatrughnaṁ cābravīddhṛṣṭa -
 stānamātyāṁśca sarvaśaḥ || 2.99.8 ||

manyē prāptāḥ sma taṁ dēśaṁ
 bharadvājō yamabravīt |
 nātidūrē hi manyē'haṁ
 nadīm mandākinīmitaḥ || 2.99.9 ||

uccairbaddhāni cīrāṇi
 lakṣmaṇēna bhavēdayam |
 abhijñānakṛtaḥ panthā
 vikālē gantumicchatā || 2.99.10 ||

itaścōdāttadantānām
 kuñjarāṇām tarasvinām |
 śailapārśvē parikrānta -
 manyōnyamabhigarjatām || 2.99.11 ||

yamēvādhātumicchanti
 tāpasāḥ satataṃ vanē |
 tasyāsau drśyatē dhūmaḥ
 saṅkulaḥ kṛṣṇavartmanaḥ || 2.99.12 ||

atrāhaṃ puruṣavyāghraṃ
 gurusatkārakāriṇam |
 āryaṃ drakṣyāmi saṃhṛṣṭaṃ
 maharṣimiva rāghavam || 2.99.13 ||

atha gatvā muhūrtaṃ tu
 citrakūṭaṃ sa rāghavaḥ |
 mandākinīmanu prāpta -
 staṃ janaṃ cēdamabravīt || 2.99.14 ||

jagatyām puruṣavyāghra
 āstē vīrāsanē rataḥ |
 janēndrō nirjanaṃ prāpya
 dhiṅmē janma sajīvitam || 2.99.15 ||

matkṛtē vyasanam prāptō
 lōkanāthō mahādyutiḥ |
 sarvān kāmān parityajya
 vanē vasati rāghavaḥ || 2.99.16 ||

iti lōkasamākruṣṭaḥ
 pādēṣvadya prasādayan |
 rāmaḥ tasya patiṣyāmi
 sītāyā lakṣmaṇasya ca || 2.99.17 ||

ēvaḥ sa vilapaṁstasmin
 vanē daśarathātmajaḥ |
 dadarśa mahatīm puṇyāḥ
 parṇaśālāḥ manōramām || 2.99.18 ||

sālatālāśvakarṇānām
 parṇairbahubhirāvṛtām |
 viśālāḥ mṛdubhistīrṇām
 kuśairvēdimivādhvarē || 2.99.19 ||

śakrāyudhanikāśaiśca
 kārmukairbhārasādhanaiḥ |
 rukmaṇṣṭhairmahāsāraiḥ
 śōbhitāḥ śatrubādhakaiḥ || 2.99.20 ||

arkaraśmipratīkāśai -
 rghōraistūṇagataiḥ śaraiḥ |
 śōbhitāḥ dīptavadanaiḥ
 sarpairbhōgavatīmiva || 2.99.21 ||

mahārajatavāsōbhyā -

masibhyāṃ ca virājitām |

rukmabinduvicitrābhyāṃ

carmabhyāṃ cāpi śōbhitām || 2.99.22 ||

gōdhāṅgulitraitrāsaktai -

ścitrakāñcanabhūṣitaiḥ |

arisandhairanādhṛṣyāṃ

mṛgaiḥ siṃhaguhāmiva || 2.99.23 ||

prāgudakpravaṇāṃ vēdi

viśālāṃ dīptapāvakām |

dadarśa bharatastatra

pun्यāṃ rāmanivēśanē || 2.99.24 ||

nirīkṣya sa muhūrtaṃ tu

dadarśa bharatō gurum |

uṭajē rāmamāsīnaṃ

jaṭāmaṇḍaladhāriṇam || 2.99.25 ||

kṛṣṇājinadharaṃ taṃ tu

cīravalkalavāsasam |

dadarśa rāmamāsīna -

mabhitaḥ pāvakōpamam || 2.99.26 ||

siṃhaskandhaṃ mahābāhuṃ

puṇḍarīkanibhēkṣaṇam |

prṭhivyāḥ sāgarāntāyā

bhartāraṃ dharmacāriṇam || 2.99.27 ||

upaviṣṭaṃ mahābāhuṃ
 brahmāṇamiva śāśvatam |
 sthaṇḍilē darbhasaṃstīrṇē
 sītayā lakṣmaṇēna ca || 2.99.28 ||

taṃ dṛṣṭvā bharataḥ śrīmāñ -
 śōkamōhapariplutaḥ |
 abhyadhāvata dharmātmā
 bharataḥ kēkayīsutaḥ || 2.99.29 ||

dṛṣṭvaiva vilalāpārtō
 bāṣpasandigdhayā girā |
 aśaknuvan vārayituṃ
 dhairyād vacanamabruvan || 2.99.30 ||

yaḥ saṃsadi prakṛtibhi -
 rbhavēd yukta upāsituṃ |
 vanyairmṛgairupāsīnaḥ
 sō'yamāstē mamāgrajaḥ || 2.99.31 ||

vāsōbhirbahusāhastrai -
 ryō mahātmā purōcitaḥ |
 mṛgājinē sō'yamiha
 pravastē dharmamācaran || 2.99.32 ||

adhārayad yō vividhā -
 ścitrāḥ sumanasaḥ sadā |
 sō'yaṃ jaṭābhāramimaṃ
 sahatē rāghavaḥ katham || 2.99.33 ||

yasya yajñairyathādiṣṭai -
 ryuktō dharmasya sañcayaḥ |
 śarīrakilēśasambhūtaḥ
 sa dharmaḥ parimārgatē || 2.99.34 ||

candanēna mahārḥeṇa
 yasyāṅgamupasēvitam |
 malēna tasyāṅgamidaḥ
 kathamāryasya sēvyatē || 2.99.35 ||

mannimittamidaḥ duḥkhaḥ
 prāptō rāmaḥ sukhōcitaḥ |
 dhigjīvitam nṛśaṃsasya
 mama lōkavigarhitam || 2.99.36 ||

ityēvaḥ vilapan dīnaḥ
 prasvinnamukhapaṅkajaḥ |
 pādāvaprāpya rāmasya
 papāta bharatō rudan || 2.99.37 ||

duḥkhābhitaptō bharatō
 rājaputrō mahābalaḥ |
 uktvā'yēti sakṛd dīnaḥ
 punarnōvāca kiñcana || 2.99.38 ||

bāṣpaiḥ pihitakaṅṭhaśca
 prēkṣya rāmaḥ yaśasvinam |
 āryētyēvābhisaṅkruśya
 vyāhartuḥ nāśakat tataḥ || 2.99.39 ||

śatrughnaścāpi rāmasya

vavandē caraṇau rudan |

tāvubhau ca samāliṅgya

rāmō'pyaśrūṇyavartayat || 2.99.40 ||

tataḥ sumantrēṇa guhēna caiva

samīyatū rājasutāvaranyē |

divākaraścaiva niśākaraśca

yathāambarē śukrabṛhaspatibhyām || 2.99.41 ||

tān pārthivān vāraṇayūthapārḥān

samāgatāmstatra mahatyaranyē |

vanaukasastē'bhisamīkṣya sarvē

tvaśrūṇyamuñcan pravihāya harṣam || 2.99.42 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye

ayōdhyākāṇḍē navanavatitamaḥ sargaḥ ||